

**AKADEMIA GÓRNICZO-HUTNICZA
IM. STANISŁAWA STASZICA W KRAKOWIE**

Sieci komputerowe

Domain Name System

**dr inż. Andrzej Opaliński
andrzej.opalinski@agh.edu.pl**

Wprowadzenie

- **DNS – Domain Name System – system nazw domenowych**
  - Protokół komunikacyjny
  - Usługa
- **Główne zadanie:**
„Tłumaczenie nazwy mnemonicznej na odpowiadający jej adres IP”
- **Przykład:**
  - **www.agh.edu.pl -> 149.156.96.52**

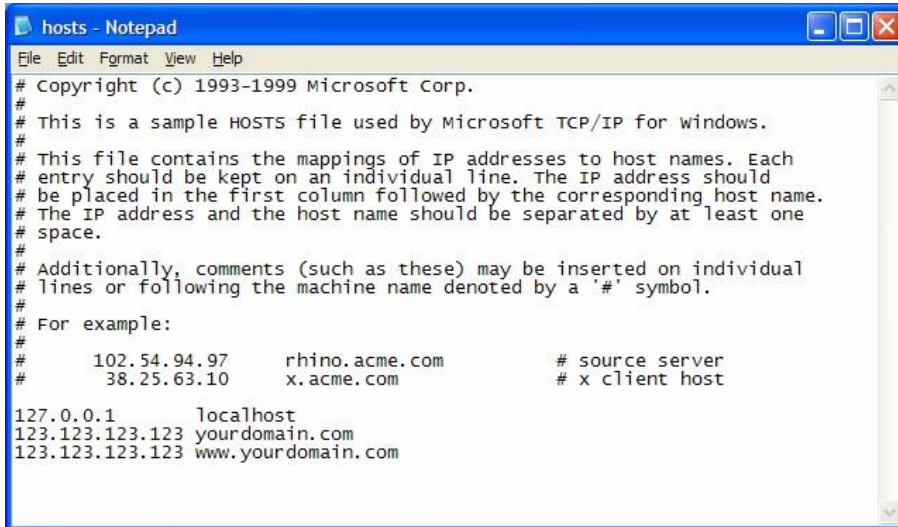

Historia

- **Opracowany na potrzeby dostarczania poczty w sieci ARPANET**
  - 1982 rok – RFC 819 - podstawy
  - 1983 rok - RFC881, RFC882, RFC883 – oficjalna specyfikacja
  - 1989 rok – RFC1034, RFC1034 – nowa specyfikacja
  - 1996 rok – RFC 1918 – „Internet Best Current Practices”
- **Zastąpił plik hosts.txt**
  - Pozostałość istnieje w większości systemów operacyjnych
    - LINUX/UNIX - /etc/hosts
    - Windows – Windows\system32\drivers\etc\hosts
  - Hosts.txt funkcjonował przez 10 lat
  - Lata 70/80 – znaczny wzrost liczby hostów w ARPANET
  - Duży rozmiar pliku
  - Częste zmiany przypisani (nazwa-adres) wymagały transferu pliku do wszystkich hostów
  - Transfer poczty wymagał specyfikacji hostów pośredniczących
    - utzoo!decvax!harpo!eagle!mhtsa!ihnss!ihuxp!grg
    - user@host

Plik hosts obecnie

- **Każda linia jest osobnym wpisem**
- **Zawiera:**
  - Adres IP v4 lub v6
  - Nazwę długą i/lub krótką
- **Użycie pliku hosts przez resolver**
  - Linux - /etc/hosts.conf, /etc/nsswitch.conf
  - Windows – wpisy w rejestrach


```
hosts - Notepad
File Edit Format View Help
# Copyright (c) 1993-1999 Microsoft Corp.
#
# This is a sample HOSTS file used by Microsoft TCP/IP for Windows.
#
# This file contains the mappings of IP addresses to host names. Each
# entry should be kept on an individual line. The IP address should
# be placed in the first column followed by the corresponding host name.
# The IP address and the host name should be separated by at least one
# space.
#
# Additionally, comments (such as these) may be inserted on individual
# lines or following the machine name denoted by a '#' symbol.
#
# For example:
#
#       102.54.94.97       rhino.acme.com       # source server
#       38.25.63.10      x.acme.com        # x client host

127.0.0.1        localhost
123.123.123.123  yourdomain.com
123.123.123.123  www.yourdomain.com
```

```
127.0.0.1        localhost        #IPv4
255.255.255.255 broadcasthost
fe80::1%lo0     localhost        #MacOSX
149.156.112.55  tempus.metal.agh.edu.pl  tempus
# IPv6
::1             localhost ipv6-localhost ipv6-loopback
fe00::0        ipv6-localnet
ff00::0        ipv6-mcastprefix
ff02::1        ipv6-allnodes
ff02::2        ipv6-allrouters
ff02::3        ipv6-allhosts
```

Struktura systemu DNS

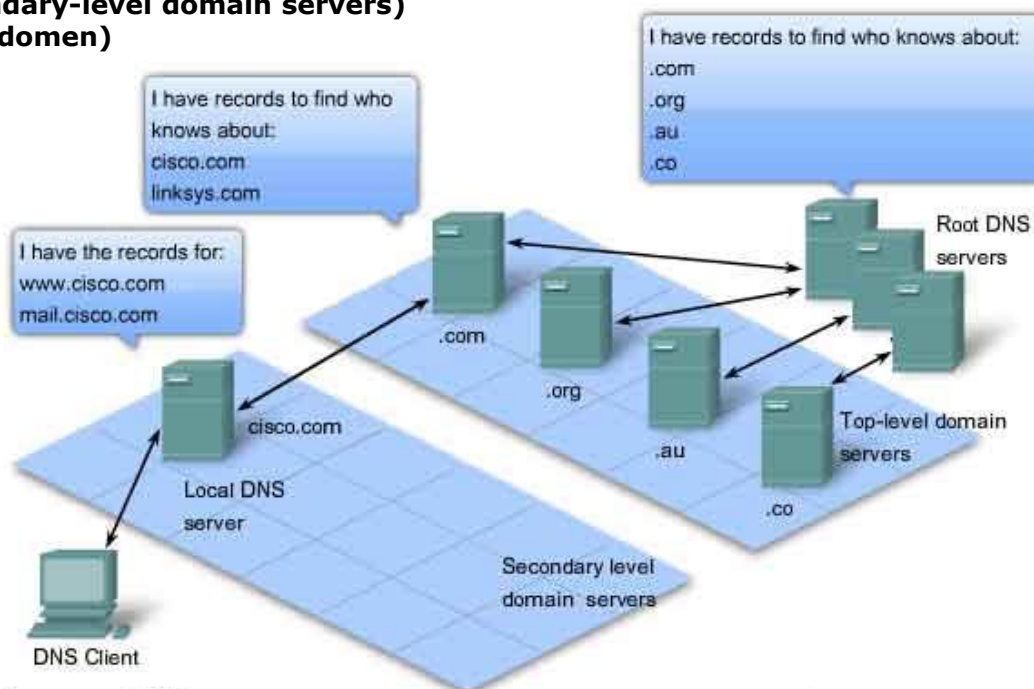
- Ogólnosiwiatowa sieć serwerów (przechowujących informacje na temat adresów domen)
- Drzewiasta struktura
  - 13 „root” serwerów (root servers) - ftp://ftp.rs.internic.net/domain/named.root
  - Serwery główne (top-level domain servers) – domeny krajowe, funkcyjne
  - Serwery niższego rzędu (secondary-level domain servers) (przechowują dane wybranych domen)

• Serwery „root”

```

;
.
A.ROOT-SERVERS.NET. 3600000 NS A.ROOT-SERVERS.NET.
A.ROOT-SERVERS.NET. 3600000 A 198.41.0.4
A.ROOT-SERVERS.NET. 3600000 AAAA 2001:503:ba3e::2:30
;
; FORMERLY NS1.ISI.EDU
;
.
B.ROOT-SERVERS.NET. 3600000 NS B.ROOT-SERVERS.NET.
B.ROOT-SERVERS.NET. 3600000 A 192.228.79.201
B.ROOT-SERVERS.NET. 3600000 AAAA 2001:500:84::b
;
; FORMERLY C.PSI.NET
;
.
C.ROOT-SERVERS.NET. 3600000 NS C.ROOT-SERVERS.NET.
C.ROOT-SERVERS.NET. 3600000 A 192.33.4.12
C.ROOT-SERVERS.NET. 3600000 AAAA 2001:500:2::c
;
; FORMERLY TERP.UMD.EDU
;
.
D.ROOT-SERVERS.NET. 3600000 NS D.ROOT-SERVERS.NET.
D.ROOT-SERVERS.NET. 3600000 A 199.7.91.13
D.ROOT-SERVERS.NET. 3600000 AAAA 2001:500:2d::d
;
; FORMERLY NS.NASA.GOV
;
.
E.ROOT-SERVERS.NET. 3600000 NS E.ROOT-SERVERS.NET.
E.ROOT-SERVERS.NET. 3600000 A 192.203.230.10
;
; FORMERLY NS.ISC.ORG

```

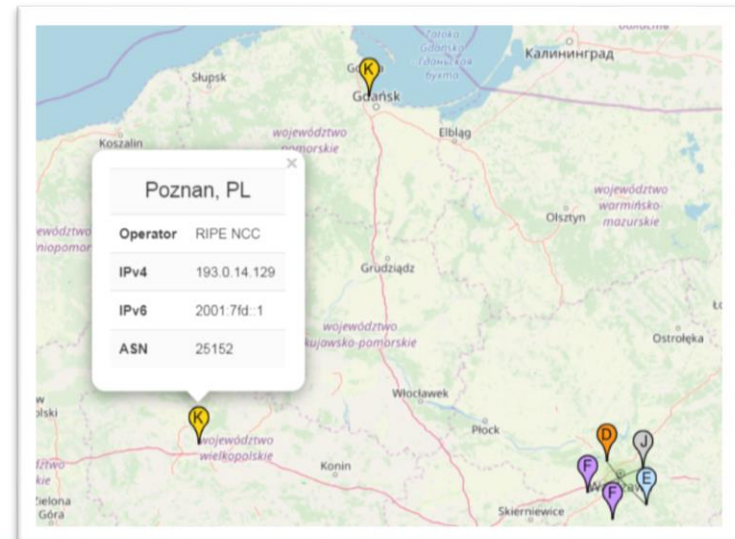

A hierarchy of DNS servers contains the resource records that match names with addresses.

Root serwery DNS

- **ftp://ftp.rs.internic.net/domain/named.root**
- **https://www.iana.org/domains/root/servers**
- **Fizycznie każdy root serwer ma kilkadziesiąt kopii rozmieszczonych po całym świecie**
- **Aktualnie (listopad 2019) działa 1019 egzemplarzy root serwerów obsługiwanych przez 12 niezależnych operatorów**

HOSTNAME	IP ADDRESSES	MANAGER
a.root-servers.net	198.41.0.4, 2001:503:ba3e::2:30	VeriSign, Inc.
b.root-servers.net	192.228.79.201, 2001:500:84::b	University of Southern California (ISI)
c.root-servers.net	192.33.4.12, 2001:500:2::c	Cogent Communications
d.root-servers.net	199.7.91.13, 2001:500:2d::d	University of Maryland
e.root-servers.net	192.203.230.10, 2001:500:a8::e	NASA (Ames Research Center)
f.root-servers.net	192.5.5.241, 2001:500:2f::f	Internet Systems Consortium, Inc.
g.root-servers.net	192.112.36.4, 2001:500:12::d0d	US Department of Defense (NIC)
h.root-servers.net	198.97.190.53, 2001:500:1::53	US Army (Research Lab)
i.root-servers.net	192.36.148.17, 2001:7fe::53	Netnod
j.root-servers.net	192.58.128.30, 2001:503:c27::2:30	VeriSign, Inc.
k.root-servers.net	193.0.14.129, 2001:7fd::1	RIPE NCC
l.root-servers.net	199.7.83.42, 2001:500:9f::42	ICANN
m.root-servers.net	202.12.27.33, 2001:dc3::35	WIDE Project

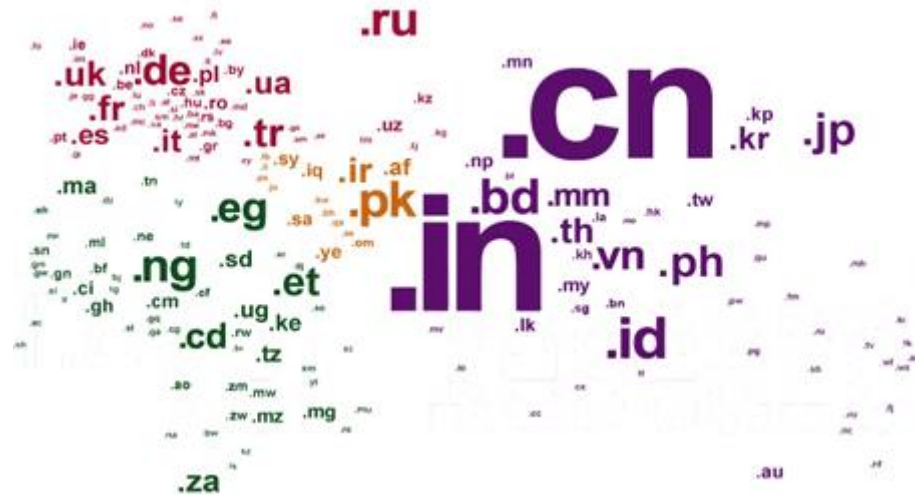
Domeny najwyższego poziomu

- **Top Level Domains (TLD)**
  - Tworzone i zarządzane przez
    - IANA – Internet Assigned Numbers Authority
    - ICANN – The Internet Corporation for Assigned Names and Numbers
- **typy domen TLD**
  - Funkcjonalne (gTLD – generic TLD)
    - Niesponsorowane
      - .com – komercyjne
      - .org – organizacje
      - .net – internetowe
      - .int – organizacje międzynarodowe
      - .edu – uczelnie wyższe w USA
      - .gov – organizacje rządowe w USA
      - .mil – organizacje wojskowe w USA
    - Sponsorowane
      - .aero – transport lotniczy
      - .mobi – telefonia komórkowa
    - Infrastrukturalne
      - .arpa – infrastruktura sieciowa internetu (Reverse DNS)
      - .root – niektóre główne serwery DNS
    - Usługowe (.post, .tel)
    - Inne (.kids, .xxx, .eco)
  - Krajowe (ccTLD – country code TLD)

Krajowe domeny najwyższego poziomu

- **ccTLD – (country code TLD)**
  - zawsze dwuliterowe
  - Odpowiadają kodom krajów ze standardu ISO 3166-1
  - Przyporządkowane także do odrębnych obszarów geograficznych
    - Hongkong (.hk)
    - Antyle Holenderskie (.an)
- **Przykłady**
  - .at – Austria
  - .dk – Dania
  - .ee – Estonia
  - .es – Hiszpania
  - .fm - Mikronezja
  - .it – Włochy
  - .pl – Polska
  - .se – Szwecja
  - .tv – Tuvalu
  - .uk – Wielka Brytania
  - .us – Stany Zjednoczone

Domeny drugiego poziomu

- **W strukturze poniżej domeny najwyższego poziomu**
- **Subdomena TLD**
- **Rodzaje domen (Przykład dla domeny TLD .pl)**
  - Regionalne
    - krakow.pl,
    - malopolska.pl
  - Funkcjonalne
    - com.pl - biznesowe
    - gov.pl – rządowe
    - org.pl – organizacje pozarządowe
  - Należące do firm lub osób prywatnych
    - zus.pl
    - kazik.pl
    - filmweb.pl

Nazwy domen

- **Węzły - Etykiety tekstowe o długości od 1 do 63 znaków**
- **Oddzielane kropką „.”**
- **Dozwolone znaki**
  - Standardowo
    - Litery
    - Cyfry
    - Znak „-”
  - Znaki narodowe (IDN) – Internationalized Domain Name
    - Zawierają znaki spoza kodu ASCII
    - W języku polskim: ą, ć, ę, ł, ń, ó, ś, ź, ż
    - Przekształcanie do 7bitowych znaków - Punycode (RFC 3490)
    - Technicznie: prefix „xn—” przed nazwą domeny
    - Obecnie standardowo obsługiwane przez wszystkie przeglądarki i programy pocztowe

Unicode form of IDN

www.róźyczka.pl

ASCII form (called as well ACE form) of IDN stored in DNS resources

ACE - ASCII Compatible Encoding

prefiks ACE

etykieta ACE

www.xn--ryczka-bxa01i.pl

- **Dwie instytucje zarządzająco-nadzorcze**
  - IANA – Internet Assigned Numbers Authority
    - zarządzanie domenami najwyższego poziomu
    - Ogólny nadzór nad działaniem mechanizmu DN
  - ICANN – The Internet Corporation for Assigned Names and Numbers
    - Przyznawanie nazw domen internetowych
    - Ustalanie struktury domen
    - Administrowanie adresami IP
    - Przyznawanie parametrów protokołom internetowym
- **Rozdzielają domeny najwyższego poziomu (TLD) pomiędzy:**
  - Kraje
  - Organizacje(z przekazaniem praw do zarządzania)
- **Polska - rząd przekazał nadzór nad domeną .pl Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej (NASK)**
(także gov.pl, com.pl, biz.pl, org.pl, net.pl, waw.pl, ...)

- **Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa (NASK)**
instytut badawczy znajdujący się przy ul. Kolskiej 12 w Warszawie.
  - **pełni funkcję rejestru domen internetowych (DNS) .pl,**
  - **domen ENUM (dla +48)**
  - **oferuje usługi teleinformatyczne**
(IP transit, dostęp do Internetu, sieci VPN, VoIP, WiMAX).
- Powstał wiosną 1991 roku przy Uniwersytecie Warszawskim
(17 sierpnia 1991 – pierwsza łączność IP z uniwersytetem w Kopenhadze)
- Rejestr domen internetowych .pl
  - Mechanizm automatyczny w oparciu o protokół EPP (Extensible Provisioning Protocol)
  - Model registry-registrar (NASK-partnerzy) (większość Home.pl i NetArt)
  - Ponad 2,46mln aktywnych nazw w domenie .pl na koniec 2020 roku
(spadek o ok. 59 tys w porównaniu do roku poprzedniego)
  - 1,21% domen z polskimi znakami diaktrycznymi
  - 79% - w domenie .pl
  - 16% - w domenach funkcjonalnych
  - 5% - w domenach regionalnych
  - 2155 rejestracji dziennie
  - 65% odnowień

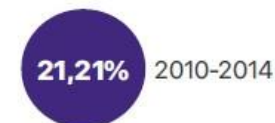
- **Raport NASK z 1 kwartału 2020**

- 2 451 047 aktywnych nazw w DNS
- Z czego 1 915 145 w domenie .pl
- 425 746 w domenach funkcjonalnych
- 110 183 w domenach regionalnych

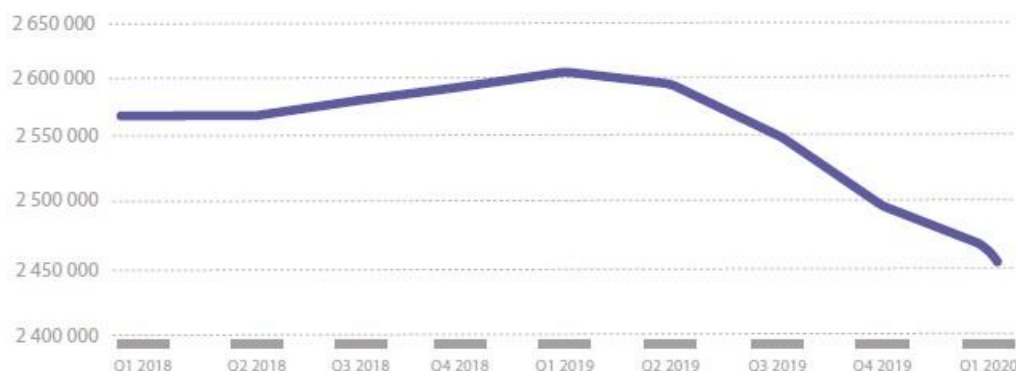
- **Transfery domen**

- 341 transferów dziennie

Rok rejestracji nazw
domeny .pl
aktywnych w DNS

Liczba nazw domeny .pl w DNS

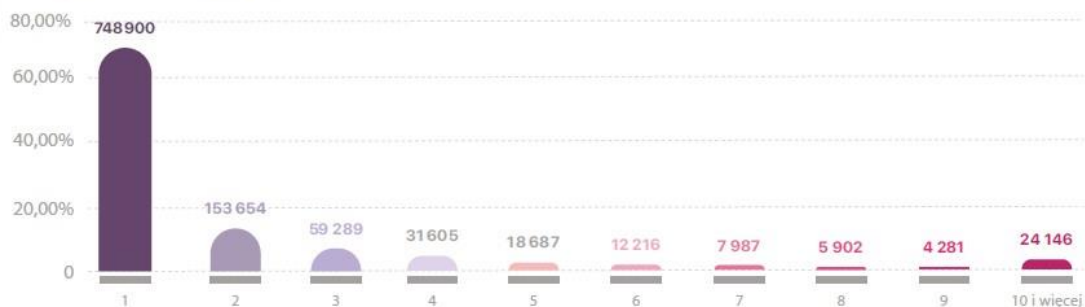

NASK – struktura abonentów

• Stan na koniec marca 2020

- 1 066 668 wpisów dotyczących unikalnych abonentów
- Mniej o 5 920 w porównaniu z rokiem poprzednim

Podział abonentów ze względu na utrzymywaną liczbę nazw domeny .pl, Q1 2020

Na jednego abonenta przypadają średnio **2,3** nazwy domeny .pl.

Od początku stycznia do końca marca 2020 roku wykonano **25 037** zmian abonentów nazwy domeny .pl.

Copyright by NASK

Struktura abonentów nazw domeny .pl, Q1 2020

Copyright by NASK

Aktywne w DNS nazwy domeny .pl podzielone na typ abonenta, Q1 2020

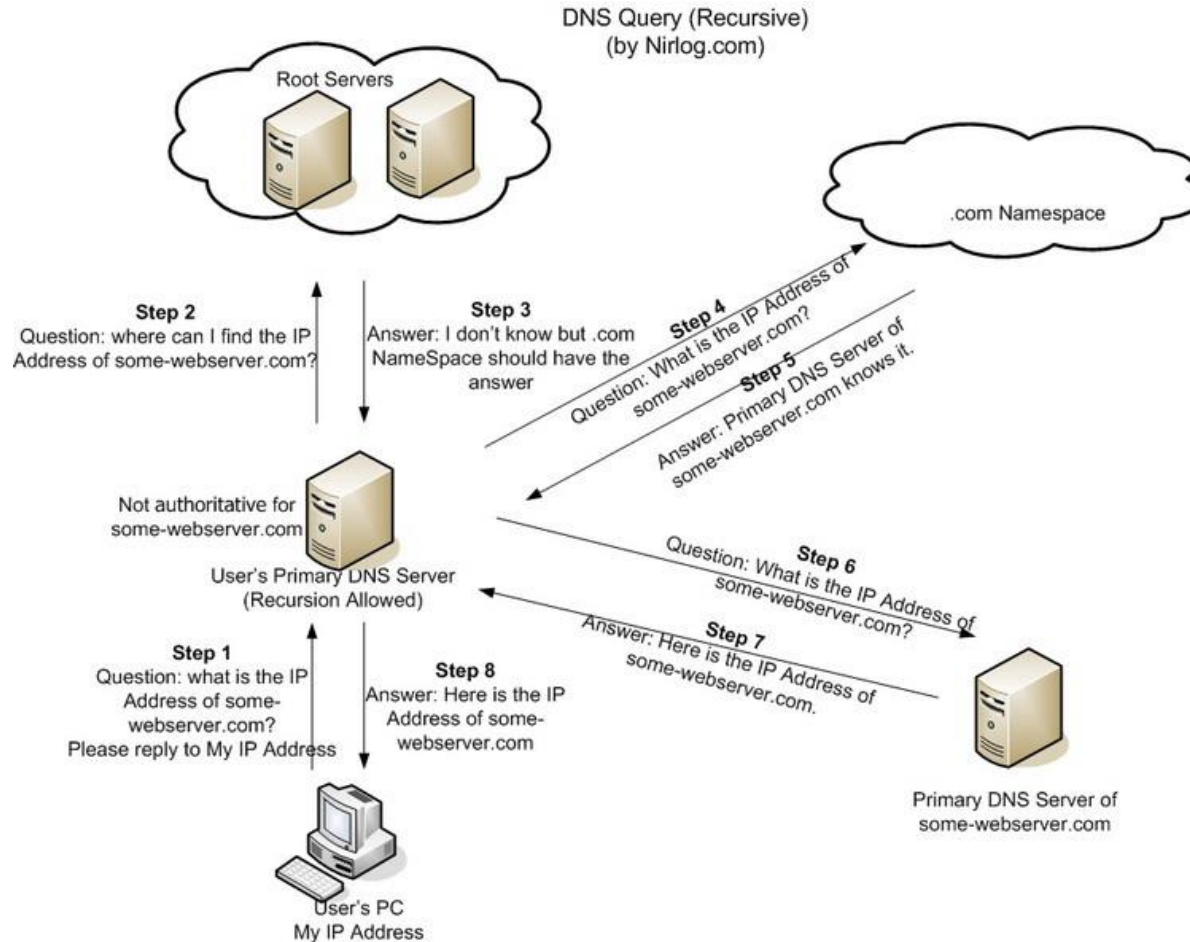
Copyright by NASK

Rejestracje nazw domeny .pl podzielone na typ abonenta, Q1 2020

Copyright by NASK

Przykład zapytania DNS

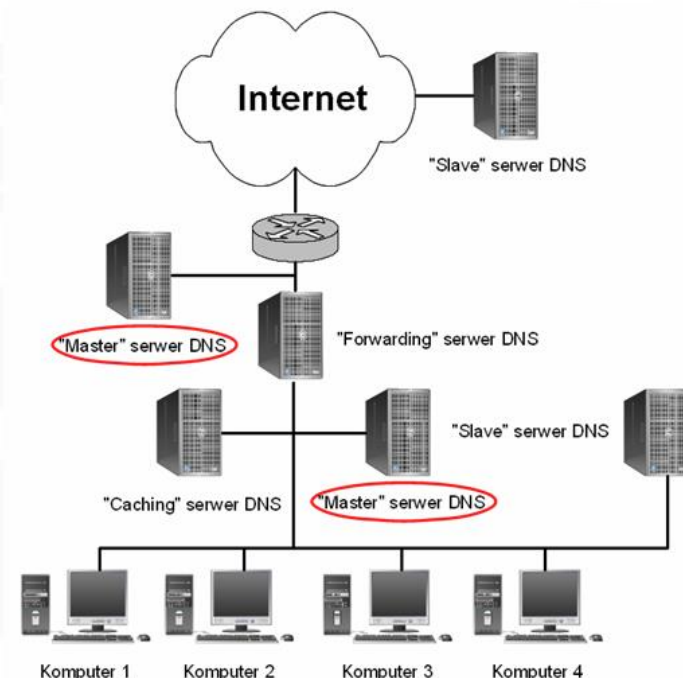

AGH

Rodzaje serwerów DNS

- DNS Master Server
  - Na każdym poziomie systemu DNS
  - Przechowują dane źródłowe dla konkretnego poddrzewa danego poziomu
  - Funkcjonalności:
    - Transfer pełnych danych do serwerów slave
    - Odpowiedzi dot. domen zależnych
  - 5- liczba oficjalnych serwerów Master i Slave
- DNS Slave Server
  - Odpowiedzi o równym priorytecie co Master
  - Synchronizacja danych z serwerem Master (po zmianach, lub gdy nie ma pełnych danych)
  - Nieoficjalne serwery slave – do obsługi konkretnych segmentów sieci
- DNS Cache Server
  - Nie przechowuje informacji o systemie DNS jako Master lub Slave
  - Obsługuje segment sieci którego jest członkiem
  - Buforowanie informacji uzyskanych w wyniku wyszukiwania
- DNS Forward Server
  - Przeznaczony do komunikacji z serwerami spoza DMZ (Master, Slave, Cache)

Zapytania DNS

- **Pomiędzy klientem (resolverem) a serwerem DNS**

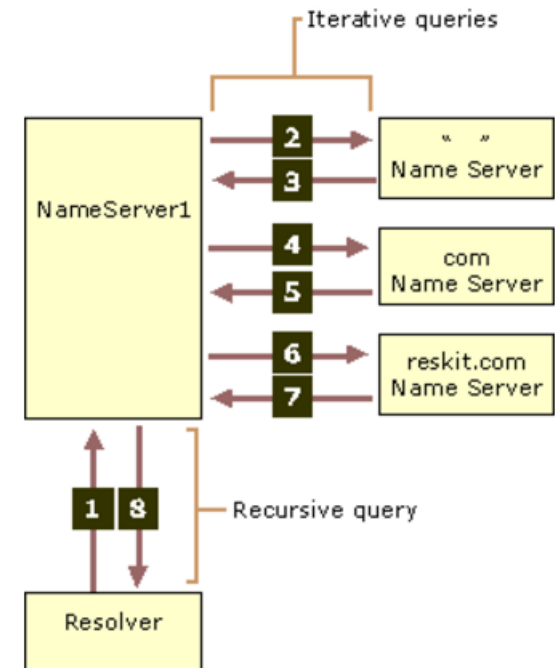
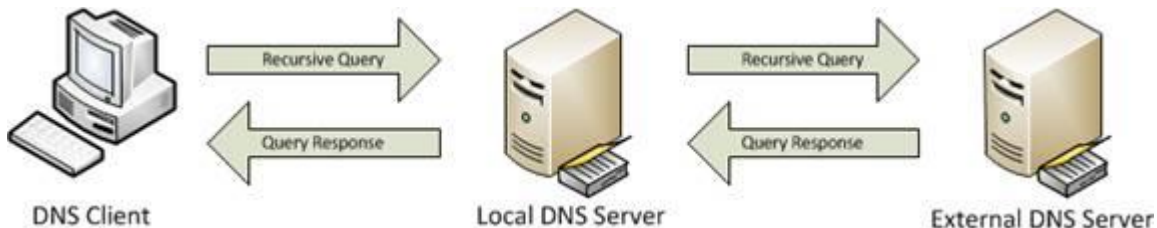
- **Rekurencyjne**

- Odpytywany serwer musi odnaleźć informacje o domenie lub zwrócić wiadomość o błędzie.
- Odpytywany serwer nie znając zapytania, odpytuje inne serwery DNS
- Umożliwia zapamiętanie odwzorowania w pamięci serwera (DNS caching)
- Realizowane jedynie przez:
  - serwery lokalne dla lokalnych hostów (resolverów) (realizowane później iteracyjnie)
  - Serwery forwardujące

- **Iteracyjne**

- Odpytywany serwer odpowiada najlepszą znaną mu odpowiedzią (np. adresem serwerów autorytatywnych dla danej domeny)
- Odpytywany serwer nie łączy się z innymi serwerami

- Przykład dla domeny noam.reskit.com

Odpowiedzi DNS

• Autorytatywne

- Dotyczą domen w strefie na którą dany serwer ma zarząd
- Pochodzą bezpośrednio z bazy danych serwera
- Zawiera ustawiony bit uwierzytelniania (AA – authoritative answer)

• Nieautorytatywne

- Dane pochodzą spoza strefy zarządzanej przez dany serwer
- Odpowiedzi nieautorytatywne są na serwerze buforowane przez określony czas, po czym są usuwane

▣ Answers

- ▣ www.google.com: type A, class IN, addr 74.125.131.147
Name: www.google.com
Type: A (Host address)
Class: IN (0x0001)
Time to live: 5 minutes
Data length: 4
Addr: 74.125.131.147 (74.125.131.147)
- ▣ www.google.com: type A, class IN, addr 74.125.131.103
- ▣ www.google.com: type A, class IN, addr 74.125.131.104
- ▣ www.google.com: type A, class IN, addr 74.125.131.106
- ▣ www.google.com: type A, class IN, addr 74.125.131.99
- ▣ www.google.com: type A, class IN, addr 74.125.131.105

```
> metal.agh.edu.pl
Server: galaxy.agh.edu.pl
Address: 149.156.96.9

-----
Got answer:
HEADER:
  opcode = QUERY, id = 31, rcode = NOERROR
  header flags: response, auth. answer, want recursion, recursion avail.
  questions = 1, answers = 6, authority records = 0, additional = 8

QUESTIONS:
  metal.agh.edu.pl, type = ANY, class = IN
ANSWERS:
-> metal.agh.edu.pl
   ttl = 86400 (1 day)
   primary name server = sendzimir.metal.agh.edu.pl
   responsible mail addr = root@sendzimir.metal.agh.edu.pl
   serial = 20170208
   refresh = 10800 (3 hours)
   retry = 3600 (1 hour)
   expire = 604800 (7 days)
   default TTL = 86400 (1 day)
-> metal.agh.edu.pl
   nameserver = sendzimir.metal.agh.edu.pl
   ttl = 86400 (1 day)
```

```
> nokia.com
Server: galaxy.agh.edu.pl
Address: 149.156.96.9

-----
Got answer:
HEADER:
  opcode = QUERY, id = 30, rcode = NOERROR
  header flags: response, want recursion, recursion avail.
  questions = 1, answers = 7, authority records = 6, additional = 9

QUESTIONS:
  nokia.com, type = ANY, class = IN
ANSWERS:
-> nokia.com
   nameserver = ns.nokia.com
   ttl = 81616 (22 hours 40 mins 16 secs)
-> nokia.com
   nameserver = ns6.nokia.com
   ttl = 81616 (22 hours 40 mins 16 secs)
```


AGH

Typy rekordów DNS

- SOA (start of authority record) – rekord adresu startowego uwierzytelniania
(ustala serwer DNS dostarczający autorytatywne informacje o domenie wraz z parametrami)
- A (address record) – rekord adresu
(mapuje nazwę domeny na adres IPv4)
- AAAA (IPv6 address record) – rekord adresu IPv6
(mapuje nazwę domeny na adres IPv6)
- CNAME (canonical name record) – rekord nazwy kanonicznej
(ustawia alias domeny)
- NS (name server record) – rekord serwera nazw
(mapuje nazwę domenową na listę serwerów DNS dla tej domeny)
- MX (mail exchange record) – rekord wymiany poczty
(mapuje nazwę domeny na nazwę serwera pocztowego oraz priorytet)
- PTR (pointer record) – rekord wskaźnika
(mapuje adres IP (v4/6) na nazwę kanoniczną hosta)
(pozwala na odwrotną translację adresów)
- SRV (service record) - rekord usługi
(dodatkowe informacje dotyczące usługi udostępnianej przez serwer)
- TXT (text record) – rekord tekstowy
(dodatkowe informacje tekstowe, np. specyfikacja SPF – Sender Policy Framework – zabezpieczenia pocztowe)

Typ	Dane
A	91.219.122.70
NS	ns1.webio.pl
NS	ns2.webio.pl
MX	[10], mail3.webio.pl
MX	[10], mail1.webio.pl
MX	[10], mail2.webio.pl
MX	[90], mailoffsite.webio.pl
TXT	v=spf1 a mx ip4:194.88.154.129/26 ip4:78.131.153.11 -all
SPF	v=spf1 a mx ip4:194.88.154.129/26 ip4:78.131.153.11 -all
A	91.219.122.70
CNAME	poczta.webio.pl
A	91.219.122.70
A	91.219.122.70
SRV	[443], poczta.webio.pl

Uproszczony wpis konfiguracyjny serwera DNS

```
$TTL 86400
@ IN SOA ns1.test1.com.
postmaster.test1.com. (
    2001031102
    10800
    3600
    604800
    86400
) ;
IN      NS      ns1.test1.com.
IN      NS      ns2.test1.com.
IN      MX 1    mail.test1.com.
ns1     IN      A      192.168.1.4
ns2     IN      A      192.168.1.5
www     IN      A      192.168.1.6
www1    IN      CNAME   www
mail    IN      A      192.168.1.7
```

```
; example.com [448369]
$TTL 86400
@          IN  SOA ns1.linode.com.
admin.example.com. 2013062147 14400 14400
1209600 86400
@          NS  ns1.linode.com.
@          NS  ns2.linode.com.
@          NS  ns3.linode.com.
@          NS  ns4.linode.com.
@          NS  ns5.linode.com.
@          MX  10 mail.example.com.
@          A   12.34.56.78
mail       A   12.34.56.78
www        A   12.34.56.78
```

- TTL (Time To Live) – czas (w sekundach) przez który można przechowywać wpis w pamięci cache (później należy go odświeżyć)
- Standardowo wartości między 3600 (1h) a 86400 (1d)

- **Start of Authority (SOA) – rekord adresu startowego uwierzytelniania**
  - Ustala serwer DNS dostarczający autorytatywne informacje o domenie
  - Pola
    - MNAME (ns.icann.org) – główny serwer nazw dla tej domeny
    - RNAME (noc.dns.ican.org) – mailowy kontakt administracyjny (@ zamiast pierwszej kropki, dot escape - \.)
    - SERIAL – numer seryjny domeny (jego zwiększenie oznacza konieczność aktualizacji u serw. SLAVE)
    - REFRESH – co ile sekund serwer SLAVE powinien sprawdzać aktualizację SOA/serial
    - RETRY – co ile sekund serwer SLAVE powinien odpytać MASTER po braku odpowiedzi
    - EXPIRE – liczba sekund po jakiej SLAVE powinien przestać udzielać odpowiedzi, jeśli MASTER nie odpowiada (> REFRESH + RETRY)
    - TTL (minimum) – czas przez jaki resolver może przechowywać odpowiedź NXDOMAIN

```
$TTL 86400
@   IN  SOA      ns.icann.org. noc.dns.icann.org. (
      2020080302 ;Serial
      7200       ;Refresh
      3600       ;Retry
      1209600    ;Expire
      3600       ;Minimum TTL
)
```

A oraz AAAA

- **A**
  - Przekierowują nazwę domeny na adres IPv4
  - Możliwość przekierowania różnych domen na różne adresy IP
  - Możliwość agregacji przekierowania subdomen za pomocą znaku (*)
- **AAAA**
  - Przekierowują nazwę domeny na adres IPv6

example.com	A	12.34.56.70
test.example.com	A	12.34.56.80
hello.example.com	A	12.34.56.90
*.example.com	A	12.34.56.70
example.com	AAAA	0123:4567:89ab:cdef:0123:4567:89ab:cdef

CNAME oraz MX

- **CNAME**

- Canonical Name record
- Przekierowanie domeny lub subdomeny na inną domenę – alias (nigdy nie na adres IP)
- Przykład:
  - Alias zmapowany na example
  - Example zmapowane na adres IPv4

- **MX**

- Mail exchanger record
- Ustawienie serwera obsługi poczty dla danej domeny
- Dodatkowo liczbowe pole priorytetu

alias.com	CNAME	example.com.
example.com	A	12.34.56.78
example.com	MX	10 mail.example.com.
mail.example.com	A	12.34.56.78
example.com	MX	10 mail_1.example.com
example.com	MX	20 mail_2.example.com
example.com	MX	30 mail_3.example.co

- **NS – Name Server**
  - Delegacja domeny (strefy) do konkretnych autorytatywnych serwerów nazw (DNS)
  - Przekierowanie na nazwę kanoniczną (a nie na adres IP)
- **PTR – Reverse-lookup Pointer**
  - Rekord wskaźnika
  - Mapuje adres IPv4/IPv6 na nazwę kanoniczną hosta (w domenie .arpa)
  - Umożliwia wsteczne wyszukiwanie nazw (w oparciu o adres IP)

@	IN	NS	ns1.example.com.
@	IN	NS	ns2.example.com
ns1	IN	A	198.51.100.2
ns2	IN	A	198.51.100.3
131.28.12.202.in-addr.arpa.	IN	PTR	svc00.example.com

- **SRV – Service Locator**

- Lokalizacja usług na serwerach w ramach strefy DNS
  - PRI – priorytety hosta (niższe wartości są bardziej preferowane)
  - WT – waga – względna waga dla wpisów o tym samym priorytecie (wyższe wartości są bardziej preferowane)
  - PORT – numer portu TCP lub UDP na którym znajduje się usługa
  - TARGET – kanoniczna nazwa serwera na którym znajduje się usługa

- **TXT – Rekord tekstowy**

- Przechowuje tekst w dowolnej formie
- Początkowo były to informacje o lokalizacji serwera lub centrów danych
- Aktualnie głównie przechowuje informacje na temat
  - SPF (Sender Policy Framework) – autoryzacja serwerów pocztowych dla danej domeny
  - DKIM (DomainKeys Identified Mail) – sygnatury wiadomości pocztowych

DOMAIN	TTL	TYPE	PRI	WT	PORT	TARGET
sip.g33k.fun.com	86400 IN	SRV	0	5	5060	sipserver.g33k.fun.com
g33k.fun.com	14400 IN	TXT	"v=spf1 +a +mx +ip4:67.257.187.136 ~all,"			
test-mail.dk.fun.com	IN	TXT	"v=DKIM1;k=rsa; p=MICSqGS...Gf9WZPcL86oSRmt4mwIDAQAB"			

Klienci - resolvery

- **Resolvery**
  - zaimplementowane ramach systemu operacyjnego
  - Niewidoczne dla użytkownika
- **Programy dedykowane**
  - Nslookup
  - Host
  - Dig

```
> ?
Commands:  (identifiers are shown in uppercase, [] means optional)
NAME       - print info about the host/domain NAME using default server
NAME1 NAME2 - as above, but use NAME2 as server
help or ?  - print info on common commands
set OPTION - set an option
all        - print options, current server and host
[no]debug  - print debugging information
[no]d2     - print exhaustive debugging information
[no]defname - append domain name to each query
[no]recurse - ask for recursive answer to query
[no]search - use domain search list
[no]vc     - always use a virtual circuit
domain=NAME - set default domain name to NAME
srchlist=N1[/N2/.../N6] - set domain to N1 and search list to N1,N2, etc.
root=NAME  - set root server to NAME
retry=X    - set number of retries to X
timeout=X  - set initial time-out interval to X seconds
type=X     - set query type (ex. A,AAAA,A+AAAA,ANY,CNAME,MX,NS,PTR,SOA,SRV)
querytype=X - same as type
class=X    - set query class (ex. IN (Internet), ANY)
[no]msxfr  - use MS fast zone transfer
ixfrver=X  - current version to use in IXFR transfer request
server NAME - set default server to NAME, using current default server
!server NAME - set default server to NAME, using initial server
root       - set current default server to the root
ls [opt] DOMAIN [> FILE] - list addresses in DOMAIN (optional: output to FILE)
-a        - list canonical names and aliases
-d        - list all records
-t TYPE   - list records of the given RFC record type (ex. A,CNAME,MX,NS,PTR etc.)
view FILE - sort an 'ls' output file and view it with pg
exit     - exit the program

> agh.edu.pl
Server: [8.8.8.8]
Address: 8.8.8.8

Non-authoritative answer:
Name:      agh.edu.pl
Addresses: 2001:6d8:10:1060::6034
           149.156.96.52

>
```

Resolver - nslookup

- Uruchamiany z linii komend

- Tryb prosty

```
> krakow.pl
Serwer: galaxy.agh.edu.pl
Address: 149.156.96.9

Nieautorytatywna odpowiedź:
Nazwa: krakow.pl
Address: 149.156.2.195
```

- Tryb debug

```
> set debug
> krakow.pl
Serwer: galaxy.agh.edu.pl
Address: 149.156.96.9

DNS request timed out.
  timeout was 2 seconds.
timeout (2 secs)
-----
Got answer:
HEADER:
  opcode = QUERY, id = 23, rcode = NOERROR
  header flags: response, want recursion, recursion avail.
  questions = 1, answers = 0, authority records = 1, additional = 0

QUESTIONS:
  krakow.pl, type = AAAA, class = IN
AUTHORITY RECORDS:
-> krakow.pl
  ttl = 10639 (2 hours 57 mins 19 secs)
  primary name server = nms.cyf-kr.edu.pl
  responsible mail addr = hostmaster.cyf-kr.edu.pl
  serial = 2017042501
  refresh = 28800 (8 hours)
  retry = 7200 (2 hours)
  expire = 604800 (7 days)
  default TTL = 86400 (1 day)

-----
Got answer:
HEADER:
  opcode = QUERY, id = 24, rcode = NOERROR
  header flags: response, want recursion, recursion avail.
  questions = 1, answers = 1, authority records = 4, additional = 6

QUESTIONS:
  krakow.pl, type = A, class = IN
ANSWERS:
-> krakow.pl
  internet address = 149.156.2.195
```

```
-> krakow.pl
  nameserver = nms.cyf-kr.edu.pl
  ttl = 81065 (22 hours 31 mins 5 secs)
ADDITIONAL RECORDS:
-> dns.fuw.edu.pl
  internet address = 193.0.80.11
  ttl = 1028 (17 mins 8 secs)
-> nms.cyf-kr.edu.pl
  internet address = 149.156.1.3
  ttl = 28479 (7 hours 54 mins 39 secs)
-> info.cyf-kr.edu.pl
  internet address = 149.156.4.11
  ttl = 28074 (7 hours 47 mins 54 secs)
-> bilbo.nask.org.pl
  internet address = 195.187.245.51
  ttl = 28465 (7 hours 54 mins 25 secs)
-> nms.cyf-kr.edu.pl
  AAAA IPu6 address = 2001:6d8:0:1::a:3
  ttl = 28479 (7 hours 54 mins 39 secs)
-> info.cyf-kr.edu.pl
  AAAA IPu6 address = 2001:6d8:0:4::11
  ttl = 28074 (7 hours 47 mins 54 secs)
```

Nieautorytatywna odpowiedź:

```
Got answer:
HEADER:
  opcode = QUERY, id = 25, rcode = NOERROR
  header flags: response, want recursion, recursion avail.
  questions = 1, answers = 0, authority records = 1, additional = 0

QUESTIONS:
  krakow.pl, type = AAAA, class = IN
AUTHORITY RECORDS:
-> krakow.pl
  ttl = 10639 (2 hours 57 mins 19 secs)
  primary name server = nms.cyf-kr.edu.pl
  responsible mail addr = hostmaster.cyf-kr.edu.pl
  serial = 2017042501
  refresh = 28800 (8 hours)
  retry = 7200 (2 hours)
  expire = 604800 (7 days)
  default TTL = 86400 (1 day)
```

```
-----
Nazwa: krakow.pl
Address: 149.156.2.195
```

- Klient linuxowy

```
opal@galaxy:~$ dig sendzimir.metal.agh.edu.pl

;<<> DiG 9.11.22 <<> sendzimir.metal.agh.edu.pl
;; global options: +cmd
;; Got answer:
;; ->HEADER<<- opcode: QUERY, status: NOERROR, id: 2837
;; flags: qr rd ra; QUERY: 1, ANSWER: 1, AUTHORITY: 4, ADDITIONAL: 7

;; OPT PSEUDOSECTION:
; EDNS: version: 0, flags:; udp: 4096
;; QUESTION SECTION:
;sendzimir.metal.agh.edu.pl.      IN      A

;; ANSWER SECTION:
sendzimir.metal.agh.edu.pl. 2838 IN      A      149.156.111.10

;; AUTHORITY SECTION:
metal.agh.edu.pl.           70902 IN      NS      nms.cyf-kr.edu.pl.
metal.agh.edu.pl.           70902 IN      NS      sendzimir.metal.agh.edu.pl.
metal.agh.edu.pl.           70902 IN      NS      ns1.agh.edu.pl.
metal.agh.edu.pl.           70902 IN      NS      ns2.agh.edu.pl.

;; ADDITIONAL SECTION:
nms.cyf-kr.edu.pl.          5653  IN      A      149.156.1.3
nms.cyf-kr.edu.pl.          5653  IN      AAAA   2001:6d8:0:1::a:3
ns1.agh.edu.pl.             65674 IN      A      149.156.96.9
ns1.agh.edu.pl.             65674 IN      AAAA   2001:6d8:10:1060::6009
ns2.agh.edu.pl.             68680 IN      A      149.156.119.130
ns2.agh.edu.pl.             68680 IN      AAAA   2001:6d8:10:4036::7782

;; Query time: 0 msec
;; SERVER: 149.156.96.8#53(149.156.96.8)
;; WHEN: Tue Dec 15 13:21:50 CET 2020
;; MSG SIZE rcvd: 278
```

```
opal@galaxy:~$ dig nokia.com

;<<> DiG 9.11.22 <<> nokia.com
;; global options: +cmd
;; Got answer:
;; ->HEADER<<- opcode: QUERY, status: NOERROR, id: 27921
;; flags: qr rd ra; QUERY: 1, ANSWER: 1, AUTHORITY: 6, ADDITIONAL: 10

;; OPT PSEUDOSECTION:
; EDNS: version: 0, flags:; udp: 4096
;; QUESTION SECTION:
;nokia.com.                    IN      A

;; ANSWER SECTION:
nokia.com.                    432000 IN      A      162.13.40.196

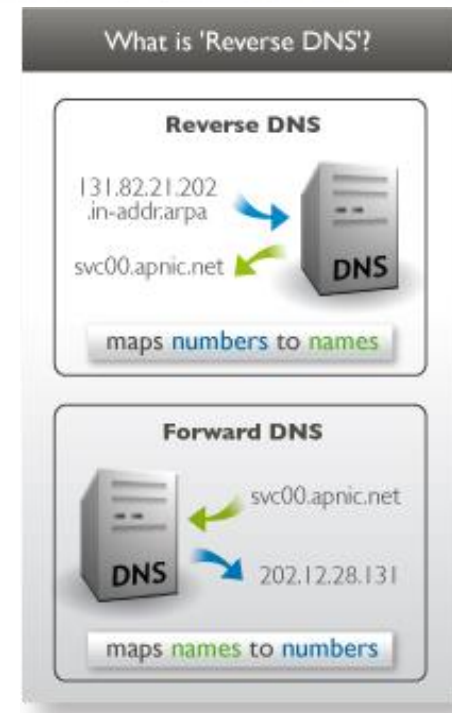
;; AUTHORITY SECTION:
nokia.com.                    13924  IN      NS      ns4.nokia.com.
nokia.com.                    13924  IN      NS      ns.nokia.com.
nokia.com.                    13924  IN      NS      ns2.nokia.com.
nokia.com.                    13924  IN      NS      ns3.nokia.com.
nokia.com.                    13924  IN      NS      ns6.nokia.com.
nokia.com.                    13924  IN      NS      ns5.nokia.com.

;; ADDITIONAL SECTION:
ns.nokia.com.                 85253  IN      A      208.78.70.55
ns.nokia.com.                 68992  IN      AAAA   2001:500:90:1::55
ns2.nokia.com.                68992  IN      A      204.13.250.55
ns3.nokia.com.                68992  IN      A      208.78.71.55
ns3.nokia.com.                68992  IN      AAAA   2001:500:94:1::55
ns4.nokia.com.                68992  IN      A      204.13.251.55
ns5.nokia.com.                68992  IN      A      208.78.70.55
ns5.nokia.com.                68992  IN      AAAA   2001:500:90:1::55
ns6.nokia.com.                13924  IN      A      204.13.250.55

;; Query time: 28 msec
;; SERVER: 149.156.96.8#53(149.156.96.8)
;; WHEN: Tue Dec 15 13:24:37 CET 2020
;; MSG SIZE rcvd: 341
```

Reverse DNS

- **System serwerów pełniących funkcję odwrotną do DNS**
- **Mapowanie adresów IP na nazwy domenowe**
- **Realizowane w oparciu o domenę in-addr.arpa**
- **Wykorzystuje wpis (pointer) PTR w tablicy DNS**

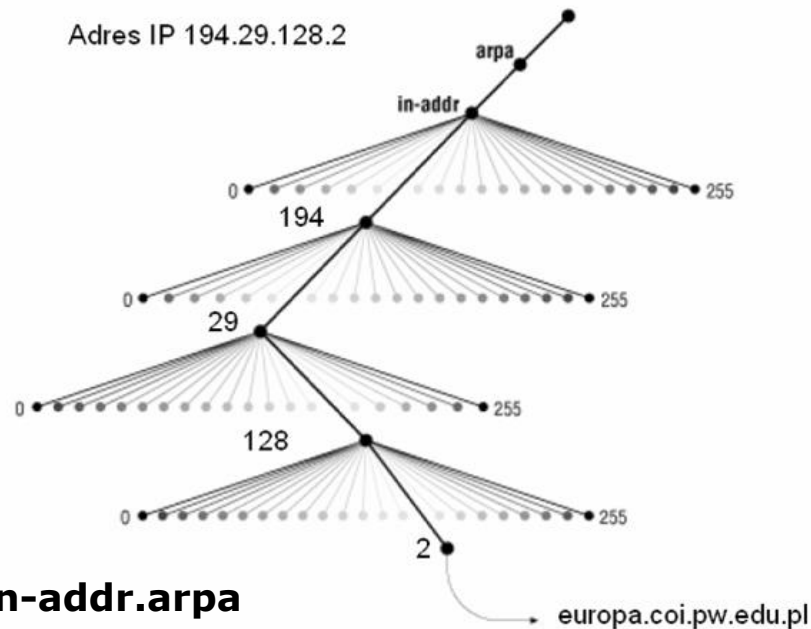

Example 1 – PTR record for the 192.168.1.0/27 block (addresses 192.168.1.1 – 192.168.1.30) and the reverse DNS for 192.168.1.10. This PTR record is created in the “27/1.168.192.in-addr.arpa” zone.

NAME	TTL	TYPE	DATA/SYSTEM
10.27/1.168.192.in-addr.arpa.	1800	PTR	mail.example.com.

Domena .arpa

- Domena TLD przeznaczona do obsługi infrastruktury sieciowej Internetu
- W ramach domeny zdefiniowano:
  - in-addr.arpa – mapowanie Ipv4 na nazwy
  - ip6.arpa – mapowanie IPv6 na nazwy
  - e164.arpa – mapowanie numerów telefonicznych zgodnych z E.164 na URI
- Przestrzeń mapowania odwrotnego IPv4 i położenie domeny .arpa

2.128.29.194.in-addr.arpa

Reverse dns w resolverze

- Przykład w oparciu o
  - Nslookup, dig
  - Adres ip: 149.156.111.10 (przypisany do serwera sendzimir)

```
C:\Windows\System32>nslookup
Serwer domylny: galaxy.agh.edu.pl
Address: 149.156.96.9

> set type=ptr
> 10.111.156.149.in-addr.arpa
Serwer: galaxy.agh.edu.pl
Address: 149.156.96.9

10.111.156.149.in-addr.arpa name = sendzimir.metal.agh.edu.pl
111.156.149.in-addr.arpa nameserver = sendzimir.metal.agh.edu.pl
111.156.149.in-addr.arpa nameserver = galaxy.uci.agh.edu.pl
111.156.149.in-addr.arpa nameserver = nms.cyf-kr.edu.pl
111.156.149.in-addr.arpa nameserver = deenes.uci.agh.edu.pl
nms.cyf-kr.edu.pl internet address = 149.156.1.3
deenes.uci.agh.edu.pl internet address = 149.156.119.130
galaxy.uci.agh.edu.pl internet address = 149.156.96.9
sendzimir.metal.agh.edu.pl internet address = 149.156.111.10
nms.cyf-kr.edu.pl AAAA IPv6 address = 2001:6d8:0:1::a:3
deenes.uci.agh.edu.pl AAAA IPv6 address = 2001:6d8:10:4036::7782
galaxy.uci.agh.edu.pl AAAA IPv6 address = 2001:6d8:10:1060::6009
>
```

```
opal@galaxy:~$ dig -x 149.156.111.10

; <<>> DiG 9.11.22 <<>> -x 149.156.111.10
;; global options: +cmd
;; Got answer:
;; ->>HEADER<<- opcode: QUERY, status: NOERROR, id: 43642
;; flags: qr rd ra; QUERY: 1, ANSWER: 1, AUTHORITY: 4, ADDITIONAL: 8

;; OPT PSEUDOSECTION:
; EDNS: version: 0, flags:; udp: 4096
;; QUESTION SECTION:
;10.111.156.149.in-addr.arpa. IN PTR

;; ANSWER SECTION:
10.111.156.149.in-addr.arpa. 4187 IN PTR sendzimir.metal.agh.edu.pl.

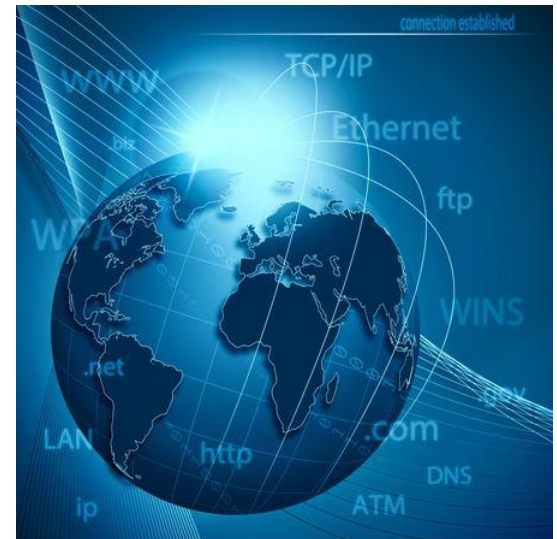
;; AUTHORITY SECTION:
111.156.149.in-addr.arpa. 22827 IN NS ns2.agh.edu.pl.
111.156.149.in-addr.arpa. 22827 IN NS ns1.agh.edu.pl.
111.156.149.in-addr.arpa. 22827 IN NS nms.cyf-kr.edu.pl.
111.156.149.in-addr.arpa. 22827 IN NS sendzimir.metal.agh.edu.pl.

;; ADDITIONAL SECTION:
nms.cyf-kr.edu.pl. 5284 IN A 149.156.1.3
nms.cyf-kr.edu.pl. 5284 IN AAAA 2001:6d8:0:1::a:3
ns1.agh.edu.pl. 65305 IN A 149.156.96.9
ns1.agh.edu.pl. 65305 IN AAAA 2001:6d8:10:1060::6009
ns2.agh.edu.pl. 68311 IN A 149.156.119.130
ns2.agh.edu.pl. 68311 IN AAAA 2001:6d8:10:4036::7782
sendzimir.metal.agh.edu.pl. 2469 IN A 149.156.111.10

;; Query time: 0 msec
;; SERVER: 149.156.96.8#53(149.156.96.8)
;; WHEN: Tue Dec 15 13:27:59 CET 2020
;; MSG SIZE rcvd: 319
```

DNS jako protokół komunikacyjny

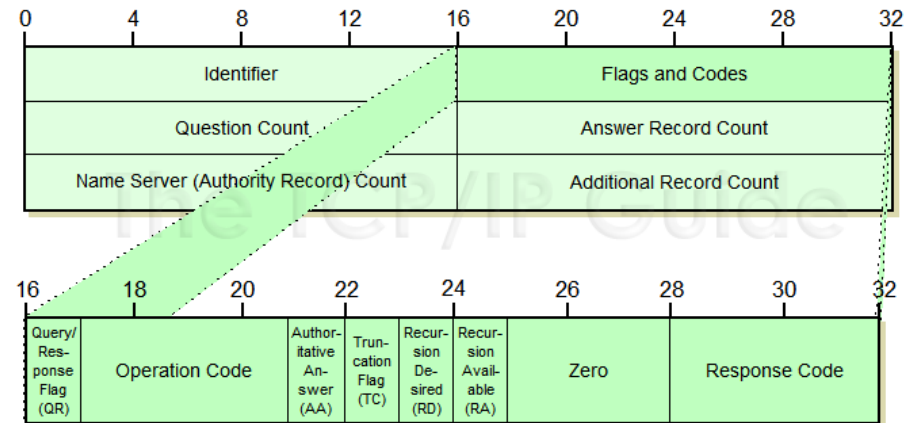
- sposób łączenia się klientów z serwerami DNS
- zestaw zaleceń dotyczących aktualizacji wpisów w bazach domen internetowych
- **Typy i protokoły komunikacji**
  - klient - server - protokół UDP, port 53
  - server master - server slave - protokół TCP, port 53
- **Dla UDP**
  - Wielkość pakietu - do 512 bajtów
- **Dla TCP**
  - Pakiety większe niż 512 bajtów - dodatkowe pole - długość zapytania/odpowiedzi
- **Okresowa aktualizacja wpisów DNS**
  - propagacja informacji do kilkudziesięciu godzin

Struktura komunikatu DNS

- **Identyfikator**
(powiązanie zapytania z odp.)
- **Nagłówek**
- **Zapytanie**
- **Odpowiedź**
- **Zwierzchność**
(serwery zwierzchnie)
- **Dodatkowa**
(sekcja informacji dodatkowych)
- **Nagłówek**
  - QR – określa czy komunikat jest zapytaniem czy odpowiedzią
  - OPCODE – rodzaj zapytania (standardowe, zwrotne, o stan serwera, zarezerwowane)
  - AA – odpowiedź autorytatywna
  - TC – odpowiedź nie zmieściła się w jednym pakiecie UDP
  - RD – klient żąda rekurencji
  - RA – serwer obsługuje rekurencje
  - Zero – zarezerwowane na przyszłość
  - RCODE – kod odpowiedzi (brak błędu, błąd formatu/serwera/nazwy, odrzucono, zarezerwowane)

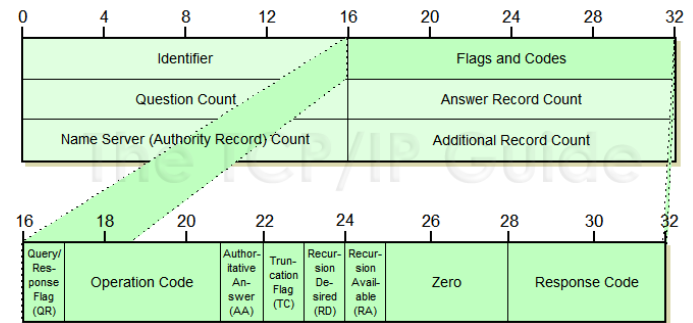
Zapytanie DNS

No.	Time	Source	Destination	Protocol	Length	Info
5346	104.088004	192.168.1.102	192.168.1.1	DNS	69	Standard query 0x4723 A nokia.com
5348	104.116944	192.168.1.1	192.168.1.102	DNS	372	Standard query response 0x4723 A nokia.com A 162.13.46

> Frame 5346: 69 bytes on wire (552 bits), 69 bytes captured (552 bits) on interface \Device\NPF_{E80965AB-60E1-403A-B3EF-ACA50C9A738B}, id 0
 > Ethernet II, Src: IntelCor_07:aa:94 (dc:53:60:07:aa:94), Dst: Tp-LinkT_01:1b:f8 (0c:80:63:01:1b:f8)
 > Internet Protocol Version 4, Src: 192.168.1.102, Dst: 192.168.1.1
 > User Datagram Protocol, Src Port: 53014, Dst Port: 53

▼ Domain Name System (query)
 Transaction ID: 0x4723
 > Flags: 0x0100 Standard query
 Questions: 1
 Answer RRs: 0
 Authority RRs: 0
 Additional RRs: 0
 ▼ Queries
 ▼ nokia.com: type A, class IN
 Name: nokia.com
 [Name Length: 9]
 [Label Count: 2]
 Type: A (Host Address) (1)
 Class: IN (0x0001)

[Response In: 5348]


```

0000  0c 80 63 01 1b f8 dc 53 60 07 aa 94 08 00 45 00  ..c...S `.....E-
0010  00 37 3a 5f 00 00 80 11 7c 9f c0 a8 01 66 c0 a8  -7:_....|....f..
0020  01 01 cf 16 00 35 00 23 11 75 47 23 01 00 00 01  .....5.#.uG#....
0030  00 00 00 00 00 00 05 6e 6f 6b 69 61 03 63 6f 6d  .....nokia.com
0040  00 00 01 00 01  .....
```

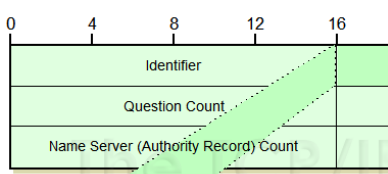
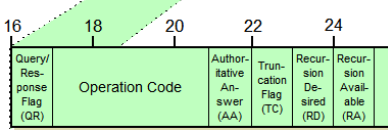
Odpowiedź DNS

dns.resp.name == nokia.com

No.	Time	Source	Destination	Protocol	Length	Info
5348	104.116944	192.168.1.1	192.168.1.102	DNS	372	Standard query response 0x4723 A nokia.com

```

> Frame 5348: 372 bytes on wire (2976 bits), 372 bytes captured (2976 bits) on interface \Device\NPF_{E80965AB-60E1-403A-B3EF-ACA50C9A}
> Ethernet II, Src: Tp-LinkT_01:1b:f8 (0c:80:63:01:1b:f8), Dst: IntelCor_07:aa:94 (dc:53:60:07:aa:94)
> Internet Protocol Version 4, Src: 192.168.1.1, Dst: 192.168.1.102
> User Datagram Protocol, Src Port: 53, Dst Port: 53014
v Domain Name System (response)
  Transaction ID: 0x4723
  > Flags: 0x8180 Standard query response, No error
  Questions: 1
  Answer RRs: 1
  Authority RRs: 6
  Additional RRs: 9
v Queries
  > nokia.com: type A, class IN
v Answers
  v nokia.com: type A, class IN, addr 162.13.40.196
    Name: nokia.com
    Type: A (Host Address) (1)
    Class: IN (0x0001)
    Time to live: 432000 (5 days)
    Data length: 4
    Address: 162.13.40.196
  v Authoritative nameservers
    > nokia.com: type NS, class IN, ns ns3.nokia.com
    > nokia.com: type NS, class IN, ns ns.nokia.com
    > nokia.com: type NS, class IN, ns ns6.nokia.com
    > nokia.com: type NS, class IN, ns ns2.nokia.com
    > nokia.com: type NS, class IN, ns ns4.nokia.com
    > nokia.com: type NS, class IN, ns ns5.nokia.com
  v Additional records
    > ns.nokia.com: type A, class IN, addr 208.78.70.55
    > ns.nokia.com: type AAAA, class IN, addr 2001:500:90:1::55
    > ns2.nokia.com: type A, class IN, addr 204.13.250.55
    > ns3.nokia.com: type A, class IN, addr 208.78.71.55
    > ns3.nokia.com: type AAAA, class IN, addr 2001:500:94:1::55
    > ns4.nokia.com: type A, class IN, addr 204.13.251.55
    > ns5.nokia.com: type A, class IN, addr 208.78.70.55
    > ns5.nokia.com: type AAAA, class IN, addr 2001:500:90:1::55
    > ns6.nokia.com: type A, class IN, addr 204.13.250.55
  [Request In: 5346]
  [Time: 0.028940000 seconds]
  
```

0	4	8	12	16	20	24	28	32
Identifier				Flags and Codes				
Question Count				Answer Record Count				
Name Server (Authority Record) Count				Additional Record Count				

16	18	20	22	24	26	28	30	32
Query/Response Flag (QR)	Operation Code		Authoritative Answer (AA)	Truncation Flag (TC)	Recursion Desired (RD)	Recursion Available (RA)	Zero	Response Code

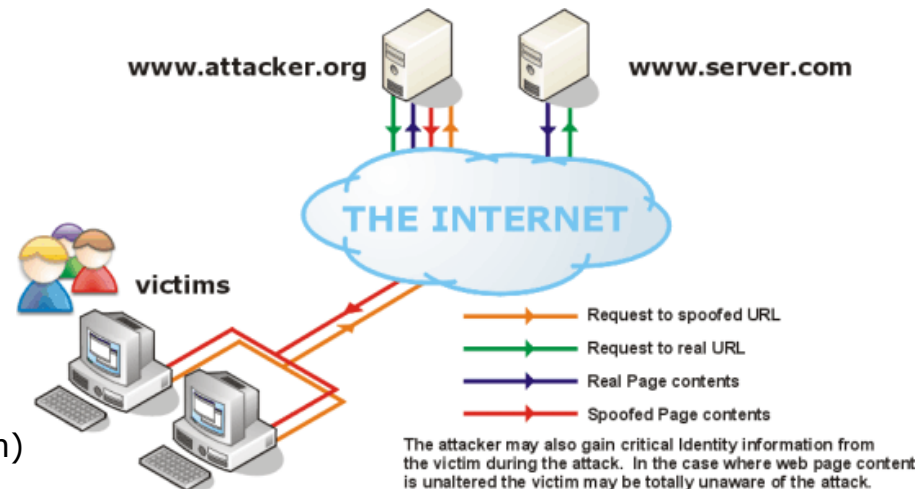
```

0020 01 66 00 35 cf 16 01 52 ff 28 47 23 81 80 00 01 .f.5...R.(G#....
0030 00 01 00 06 00 09 05 6e 6f 6b 69 61 03 63 6f 6d .....nokia.com
  
```

Domain Name System (dns), 330 byte(s)

Bezpieczeństwo w DNS

- **Wykorzystanie protokołu UDP (bezpołączeniowy)**
- **Ataki DDoS (Distributed Denial of Service)**
  - Spreparowanie zapytań z fałszywym adresem źródłowym (ofiary)
  - Rozesłanie zapytań do wielu serwerów DNS
  - Rozmiar odpowiedzi - 10 x zapytanie
- **Ataki Man in the middle**
  - Fałszywe odpowiedzi DNS dla komputera ofiary
  - Połączenie komputera ofiary ze sfałszowanym serwerem docelowym
  - (banki, wyłudzenia haseł)
- **Rozwiązanie – system DNSSEC**
  - Rozszerzenie systemu DNS
  - uwierzytelnianie źródeł danych
  - Oparte o mechanizmy podpisów cyfrowych (kryptografia asymetryczna)
  - Brak powszechnego wsparcia przez
    - Społeczność
    - Aplikacje
    - Urządzenia
  - Praktycznie nieużywany
(w Polsce zabezpieczone 0,46 na 2,4 mln domen)

Paul Albirz, Cricket Liu: *DNS i BIND*. Warszawa: Wydawnictwo RM, 1999, s. 9.

J.Durak, „DNS” Pracownia Informatyki, 2009

Nirlog.com „DNS Amplification Attack” <http://nirlog.com/2006/03/28/dns-amplification-attack/>

Webio.pl „Zarządzanie strefą DNS”

Highteck.net „Application Layer ISO OSI Functionality and Protocol”

Charles M. Kozierok, „The TCP/IP Guide”, 2005

W.Graniszewski, E.Grochocki, G.Świątek – DNS – Sieci Komputerowe, <http://ważniak.mimów.edu.pl/>

WikiBooks, Communication Networks/DNS

„.PL DOMAIN NAME MARKET” NASK’s Report for the fourth quarter of 2016

Linode „DNS Records: An Introduction”

„Rynek nazw domeny .pl, Szczegółowy raport NASK za pierwszy kwartał 2020 roku” NASK